

SYLLABUS ERRORUM

Syllabus omylov bol zverejnený spolu s apoštolským listom *Quanta cura (1864)*. Dôležitosť tohto dokumentu spočíva v tom, že ide o obranu cirkvi voči intelektuálnemu obrodeniu 19. storočia, ktoré sa snažilo modernizovať doterajšie zaužívané pravidlá ako spoločenské, tak duchovné.

Syllabus omylov spísaný pápežom Píom IX. sa z jednej strany môže zdať veľmi kontroverzným súpisom citátov z rôznych diel. Na prvý pohľad sa zdá, že sa v ňom odsudzuje koncept náboženskej slobody, ako aj sekularizácia cirkvi. Pápež v ňom dosť radikálne vystupuje voči moderným koncepciám, ktoré sa napriek odporu cirkvi podarilo začleniť do spoločnosti, a ktoré možno považovať za bežné tézy dnešnej doby. Syllabus je rozdelený do desiatich častí, z ktorých každá obsahuje rôzne výroky zoradené podľa témy. Syllabus ich odsudzuje, avšak nevysvetľuje, prečo sú dané stanoviská v dokumente chybné a nepravdivé.

Na jednej strane je možné pochopiť, že cirkev sa týmto spôsobom snažila brániť proti nastoleniu novej spoločenskej situácie, ktorá sa radikálnym spôsobom snažila odsunúť staré hodnoty do úzadia a nahradiť ich novými. Cirkev v tej dobe zrejme prekonávala ťažké obdobie, kedy sústredenie na rozum a vedu nedávalo možnosť realizácie náboženským praktikám a katolíckej viere. Dá sa povedať, že cirkev sa dokumentmi ako Syllabus omylov snažila udržať si monopol moci, ktorý za celé storočia držala pevne v rukách. Nástup vied, osamostatnenie filozofie, sekularizácia, snaha oddeliť cirkev od štátu prinášali úpadok moci kléru, a taktiež aj pápežskej stolice. Naostatok, niektoré tézy spomínané v Sylabe boli príliš nepriaznivo zamerané voči cirkvi a upierali jej viac práv, než akých sa za normálnych okolností mohla vzdať. Niektoré chceli cirkev a náboženskú moc úplne podriaďiť autonómii štátu a občianskym zákonom, čo by znamenalo, stratu všetkých tradičných hodnôt, ktoré cirkev zachovávala. A to si ako nositeľka tradície nemohla dovoliť. Individualizácia spoločnosti sa posúvala od náboženstva k akýmisi protináboženským tendenciám. Katolícka cirkev bola ohrozovaná aj reformačným hnutím, ktoré je odsudzované v téze č. 18., kde sa hovorí o rovnosti náuky medzi protestantizmom a katolicizmom. Práve proti takémuto prirovnávaniu sa katolícka cirkev najviac bránila, lebo protestantizmus predstavoval zdegradovanie jej konceptu viery.

Piata časť Syllabu je venovaná bludom o cirkvi a jej právach, kde sa najvýraznejšie prejavujú názory o elimináciu niektorých právomocí cirkevných hodnostárov. V podstate Väčšina okruhov téz je venovaná konfliktu medzi svetskou mocou a cirkevnou právomocou.

Sylabus ukazuje aj výroky, ktoré narúšajú pôvodný koncept manželstva. Chápanie manželstva z pohľadu cirkvi, ktorá považuje manželstvo za sviatosť, je tu konfrontované so svetskými zákonmi, a teda je podľa nich možné manželstvo aj zrušiť, čo na druhej strane cirkev nepripúšťa.

Sylabus je na jednej strane obranou aj protestom proti snahám o elimináciu vplyvu katolíckej cirkvi v oblasti rodiny a školstva, zároveň má aj veľký vplyv na život cirkvi v období 19.storočia.